

Guia docent de l'assignatura: Fons i documents d'institucions i empreses, entitats i persones privades

1. IDENTIFICACIÓ

- ✓ **Nom de l'assignatura:** Fons i documents d'institucions i empreses, entitats i persones privades
- ✓ **Codi:** 42109
- ✓ **Titulació:** Màster en Arxivística i Gestió de Documents
- ✓ **Curs acadèmic:** 2018/2019
- ✓ **Tipus d'assignatura:** presencial
- ✓ **Crèdits ECTS (hores):** 5 ECTS
- ✓ **Període d'impartició:** 2n semestre
- ✓ **Idioma en que s'imparteix:** català
- ✓ **Responsable de l'assignatura i mail de contacte:** Vicenç Ruiz Gómez (Vicente.Ruiz@uab.cat)

2. PRESENTACIÓ

Un dels grans reptes per a l'arxivística actual és el de democratitzar l'accés al patrimoni documental. Per sort, com més va més professionals entenen que cal tractar-lo com el que és: informació pública. Lluny per tant d'aproximacions contemplatives o merament historicistes, a les ja tradicionals polítiques de digitalització s'hi estan començant a aplicar nous tractaments (datificació, geolocalització, capes semàntiques, etc.). Tot plegat, però, no es pot dur a terme sense un pas previ i imprescindible: garantir el seu context de creació i preservació gràcies a un coneixement rigorós dels productors i del marc jurídic i institucional en què els principals tipus documentals foren generats.

3. OBJECTIUS FORMATIUS

Aquesta assignatura pretén oferir una visió sintètica dels fons de les institucions històriques del país i també dels fons privats. A partir de la descripció de les principals característiques dels ens productors, s'estudiarà el procés de formació i la composició dels fons, així com l'estructura formal dels seus tipus documentals més representatius. Pel que fa al primer bloc, el de les institucions, és aconsellable comptar amb uns coneixements mínims previs d'història i paleografia. En tot cas, els exemples puntuals que es treballaran a classe comptaran amb transcripcions ja elaborades i tant les institucions com les tipologies de fons privats seran contextualitzats des del punt de vista històric i jurídic.

---

4. COMPETÈNCIES I RESULTATS D'APRENTATGE

4.1 COMPETÈNCIES BÀSIQUES

CB07 Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relatius al seu camp d'estudi

CB10 Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran mesura autodirigida o autònoma

4.2 COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Competències específiques		Indicador específic de competència
CE4	Identificar els productors de documents i els fons documentals que han generat i/o generen.	CE4.5 Distingir els productors de fons d'institucions, organitzacions privades i personals. CE4.6. Reconèixer l'evolució històrica i organitzativa de les institucions judicials, notariales, eclesiàstiques i senyorials. CE4.7 Reconèixer i identificar les tipologies documentals d'institucions judicials, notariales, eclesiàstiques, senyorials, privades i personals. CE4.8 Planificar intervencions sobre fons documentals d'institucions i empreses, entitats i persones privades.

4.3 COPETÈNCIES TRANSVERSALS

Competències transversals	
GT2	Treballar de forma autònoma, resolent problemes i prenent decisions
GT3	Analitzar, sintetitzar, organitzar i planificar els entorns i les actuacions de gestió
GT8	Actualitzar i reciclar coneixements a través de la formació continuada

5. TEMARI I CONTINGUTS

Unitat	Tema
BLOC 1. ELS ARXIVS DE LES INSTITUCIONS CATALANES	
1. Els arxius de les institucions històriques de Catalunya	1.1. La Monarquia i els seus organismes. 1.2. El Municipi a l'Antic Règim
2. Els arxius notariales	2.1. La institució notarial a Catalunya 2.2. El protocol i el document notarial 2.3. Els arxius de protocols 2.4. Tipologia de documents notariales

3. Els arxius judicials	3.1. Els òrgans jurisdiccionals en el sistema constitucional de l'estat català (segles XIII-XVII) 3.2. La Nova Planta: l'administració de justícia en la Catalunya ocupada (1716-1835) 3.3. El procés judicial a l'Antic Règim 3.4. Les reformes liberals del segle XIX i la plasmació del model judicial espanyol contemporani.
4. Els arxius eclesiàstics	4.1. El valor històric dels arxius de l'església i la seva regulació. Dret civil i dret canònic. 4.2. Els arxius diocesans i capitulars. 4.3. Els arxius parroquials
BLOC 2. ELS ARXIVS PRIVATS	
5. El ingrés de fons privats en centres d'arxiu públics	5.1. Ingrés i conservació de fons documentals privats en centres públics. Aspectes jurídics. 5.2. Ingrés i conservació de fons documentals privats en centres públics. El procediment tècnic.
6. Els arxius empresarials	6.1. Concepte i regulació 6.2. L'associacionisme mercantil, una visió retrospectiva. 6.3. La documentació empresarial segons el codi de comerç
7. Els arxius familiars	7.1. Concepte de fons familiar i patrimonial 7.2. Els fons patrimonials 7.3. Els arxius nobiliaris
8. Els arxius personals	8.1. Concepte i problemes d'identificació 8.2. Els productors de fons personals 8.3. El tractament dels fons personals. Aspectes tècnics i jurídics 8.4. El contingut dels fons personals.
9. Els arxius d'associacions	9.1. El dret d'associació. Breu ressenya històrica 9.2. Els arxius del món associatiu català 9.3. Els arxius independents i comunitaris

6. BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

AADD (2014) «L'ingrés de fons privats en arxius públics a Catalunya». *Lligall. Revista catalana d'arxivística*, núm. 37 (Barcelona), p. 15-80.

AADD (2014). «Ego archivo. Memorias personales en un mundo digital». *Tabula*, núm. 17 (Salamanca).

ANDREU, Jordi; CRUELLAS, Rosa; ELVIRA, Maria (2003). "La documentació personal com a eina docent: ensenyar i aprendre als fons personals". *Lligall. Revista catalana d'arxivística*, núm. 21 (Barcelona), p. 223-270.

BAUCELLS I REIG, Josep (coord.) (1978). *Guia dels arxius eclesiàstics de Catalunya, València i Balears*, Barcelona: Arxiu Capítular de la Catedral de Barcelona - Secretariat d'Arxivers Eclesiàstics de Catalunya.

BOADAS, Joan *et al.* (1998). *Patrimoni cultural i drets d'autor. Instruments per a la seva gestió*. Girona: Ajuntament de Girona (Col·lecció Textos i Documents, núm. 8).

- CONDE Y DELGADO DE MOLINA, Rafael (2001). «L'arxiu del Reial Patrimoni de Catalunya, fons de l'Arxiu de la Corona d'Aragó». *Lligall. Revista catalana d'arxivística*, núm. 18 (Barcelona), p. 11-64.
- COOK, Terry (2013). «Evidence, memory, identity and community: four shifting archival paradigms». *Archival Science*, 13 (2), p. 95-120.
- ESPINOSA RAMÍREZ, A. B. (1995). «Los archivos personales. Metodología para su planificación». A: RUIZ RODRÍGUEZ, Ángel (ed.), *Manual de Archivística*. Madrid: Síntesis, p. 263-280.
- FERNÁNDEZ TRABAL, Josep (2009). «Els arxius personals i patrimonials», *Dovella*, núm. 99 (Manresa), p. 19-24.
- GARCÍA, Rosario; LAFUENTE, Aránzazu (2000). *Archivos nobiliarios: Cuadro de clasificación. Sección Nobleza del Archivo Histórico Nacional*. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.
- GIFRE, Pere, MATAS, Josep; SOLER, Santi, *Els arxius patrimonials*. Girona: Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines.
- GILLE, Geneviève et Bertrand (1991). «Les archives privées». A: Direction des Archives de France. *Manuel d'archivistique*. Paris: Archives Nationales, p. 413-417.
- GONZÁLEZ PEDRAZA, José Andrés (2009). *Los archivos de empresas. Qué son y cómo se tratan*. Gijón: Ediciones Trea.
- MASTROPIERRO, María del Carmen (2006). *Archivos privados. Análisis y gestión*. Buenos Aires: Alfagrama Ediciones.
- MONEDA CORROCHANO, Mercedes de la (1995). «El archivo de empresa: un concepto integrado». A: RUIZ RODRÍGUEZ, Antonio Ángel (ed.). *Manual de Archivística*, Madrid: Síntesis, p. 235-261.
- NAVARRO BONILLA, Diego (1998). «Los archivos de empresa: aproximación a la normativa jurídica reguladora de la producción documental en las empresas españolas», *Boletín de la Anabad*, vol. XLVIII, núm. 1 (Madrid), p. 49-75.
- PAGAROLAS I SABATÉ, Laureà (coord.) (2005). *Els fons de protocols de Catalunya. Estat actual i proposta de sistematització*. Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya.
- PAGAROLAS I SABATÉ, Laureà (2007). *Los archivos notariales. Qué son y cómo se tratan*. Gijón: Ediciones Trea.
- RIERA, Sebastià (2001). «Les fonts municipals del període 1249-1714. Guia d'investigació», *Barcelona. Quaderns d'Història*, vol. 4, p. 239-275.
- RUBIO MERINO, Pedro (1999). *Archivística eclesiástica: nociones básicas*, Sevilla: Guadalquivir.
- SAINZ GUERRA, Juan (1992). *La Administración de justicia en España (1810-1870)*. Madrid: Ediciones de la Universidad Complutense.
- SASTRE SANTOS, Eutemio (1999). *El sistema archivístico diocesano: archivos de la curia y archivos parroquiales*. Madrid: ANABAD.
- TRENCHS, Josep; ARAGÓ, Antoni M. (1983). *Las Cancillerías de la Corona de Aragón y Mallorca desde Jaime I a la muerte de Juan II*. Zaragoza: CSIC
- UDINA MARTORELL, Federico (1986). *Guía Histórica y descriptiva del Archivo de la Corona de Aragón*. Madrid: Ministerio de Cultura.
- VÁZQUEZ, Margarita; SIERRA, Carmen (1997). «La conservación de los archivos históricos de los partidos políticos españoles: la acción de tutela del Estado», *Boletín de la ANABAD*, vol. XLVII, núm. 1 (Madrid), p. 57-75.

7. METODOLOGIA DOCENT

7.1 ACTIVITATS DE FORMACIÓ

Títol	UD	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides				
Classes presencials		36	1,44	CB07, CE4, CT3, CT8
Tipus: Supervisades				
Treballs amb tipus documentals		26	1,04	CB10, CE4, CT2, CT8
Comentaris de bibliografia seleccionada		26	1,04	CE4, CT2, CT8
Tipus: Autònomes				
Lectura de bibliografia recomanada		28	1,12	CE4, CT2

8. SISTEMA D'AVUACIÓ

8.1 ACTIVITATS D'AVUACIÓ

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Pràctica Bloc 1	25 %	3	0,13	CB10, CE4, CT2
Pràctica Bloc 2	25 %	3	0,13	CB10, CE4, CT2
Examen final	50 %	3	0,13	CB07, CE4, CT3, CT8

El procediment de recuperació consistirà en l'elaboració d'un treball sobre algun dels tipus de fons explicats al llarg del curs.

9. PLANIFICACIÓ DE LA DOCÈNCIA

SETMANA	TEMA	MÈTODE	HORES
1-3, 5-11, 13-14	Temes: 1-9	Classes, fòrum, treball individual	116
4	Pràctica bloc 1	Treball en grup	3
12	Pràctica bloc 2	Treball en grup	3
	Examen final	Treball individual	3